

Obra Social "la Caixa"

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE EDUCACIÓN, CULTURA
Y DEPORTE

FUNDACIÓN
MUSEO
SOROLLA

Sorolla

APUNTS A LA SORRA

CaixaForum *Girona*

Dossier de premsa

CaixaForum Girona

Del 23 de juny al 2 d'octubre de 2016

Dossier de premsa

La mostra descobreix a CaixaForum Girona la faceta, poc coneguda, de Sorolla com un dibuixant extraordinari

Sorolla

APUNTS A LA SORRA

Un Sorolla en ple procés creatiu. El nou projecte conjunt entre la Fundación Museo Sorolla de Madrid i l'Obra Social "la Caixa" descobreix al gran públic una faceta de la producció del pintor valencià encara força desconeguda, quasi gens explorada i gairebé sempre considerada com a mer suport per a l'estudi d'obres concretes de la seva producció pictòrica. Els dibuixos que va fer són essencials per aprofundir en el coneixement de la seva obra pictòrica, com una part del procés creatiu, com a esbossos preparatoris, però també com a expressió artística amb personalitat pròpia. La mostra arriba a CaixaForum Girona després del seu pas per Lleida i Madrid. La selecció d'obres, procedents de la col·lecció conservada al Museo Sorolla i la major part dels quals no han estat exposades mai fins ara, ofereix un punt de vista complementari sobre l'evolució artística del pintor en què es perceben les inquietuds essencials, l'estètica i els reptes que es planteja en cada moment. Les 123 obres incloses —entre dibuixos, notes de color i grans teles— formen la mostra més completa dedicada a aquesta faceta del pintor valencià. *Sorolla. Apunts a la sorra* és, en definitiva, una invitació a descobrir l'extraordinari talent de Sorolla com a dibuixant.

Sorolla. Apunts a la sorra. Organització i producció: Exposició produïda per la Fundación Museo Sorolla, amb la col·laboració de l'Obra Social "la Caixa". **Comissariat:** Consuelo Luca de Tena, directora del Museo Sorolla, amb David Ruiz com a comissari adjunt. **Lloc:** CaixaForum Girona (Carrer dels Ciutadans, 19). **Dates:** del 23 de juny al 2 d'octubre de 2016.

 [@FundlaCaixaCAT](#) [@CaixaForum_CAT](#) [#Sorolla](#)

Dossier de premsa

Girona, 22 de juny de 2016. La directora de CaixaForum Girona, Rosa Gil, i la directora del Museo Sorolla i comissària de l'exposició, Consuelo Luca de Tena, han presentat avui a CaixaForum Girona *Sorolla. Apunts a la sorra*, una exposició que descobreix al públic una faceta poc coneguda d'un dels pintors més universals: Joaquín Sorolla i la seva producció com a dibuixant.

Dins la seva programació cultural, l'Obra Social "la Caixa" presta una atenció especial a l'art dels segles XIX i XX. El pas entre aquests dos segles és un dels moments especials en el desenvolupament de la sensibilitat contemporània, i en aquest sentit esdevé una època determinant per entendre la nostra cultura actual.

Emmarcat en aquest moment especial en la història de l'art, Joaquín Sorolla representa un dels noms essencials de la pintura espanyola, i per això l'entitat es complau a poder presentar una exposició que ens descobreix aspectes nous de la seva producció que ajuden a ressaltar la seva importància.

Joaquín Sorolla, *Entrant la barca*, 1902.
Oli sobre cartró.
© Museo Sorolla

Joaquín Sorolla, *Barca amb la vela desplegada*, 1895-1897.
Carbonet sobre paper continu satinat.
© Museo Sorolla

Produïda per la Fundación Museo Sorolla amb la col·laboració de l'Obra Social "la Caixa", *Sorolla. Apunts a la sorra* arriba a CaixaForum Girona després del seu pas per CaixaForum Lleida, on ha estat visitada per més de 19.000 persones. L'exposició, comissariada per Consuelo Luca de Tena, directora del Museo Sorolla, es va poder veure en primer lloc en el centre madrileny. Suposa una nova col·laboració amb la Fundación Museo Sorolla després d'una altra reeixida mostra organitzada recentment, *Sorolla. El color del mar*, que es va poder veure a CaixaForum Barcelona, Palma i Saragossa.

Dossier de premsa

Sorolla. Apunts a la sorra mostra un aspecte poc conegut de la seva producció: els dibuixos que feia a l'aire lliure com a exercici artístic despreocupat, i que sovint acabaven inspirant les seves pintures. La mostra contraposa dibuixos i notes de color amb alguns dels olis més coneguts del pintor valencià, i d'aquesta manera permet una aproximació diferent a la seva pintura. Així, es descobreixen aspectes nous en les seves grans obres i es ressegueixen els passos que feia des de les primeres línies o impressions fins als detalls finals dels llenços.

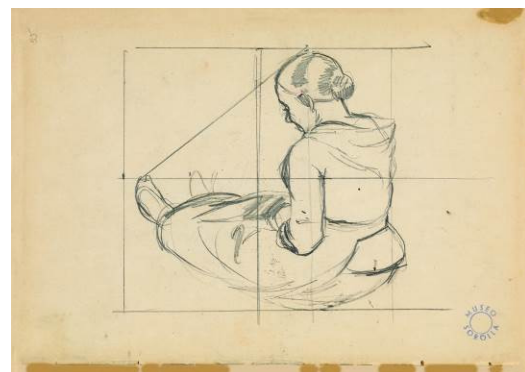
El seu dibuix complementa la seva pintura, com ho fan les conegudes «notes de color» a l'oli. L'exposició evidencia també, atesa la rellevància que el mar i la platja van tenir en la pintura i en la mateixa vida de Joaquín Sorolla, que qualsevol aproximació a la seva producció ha de partir dels nombrosos dibuixos consagrats a aquest entorn.

Constituïda per 123 obres, entre dibuixos, quadres a l'oli i notes de color de totes les èpoques de la seva producció, la mostra dóna a conèixer als visitants la llibertat que va trobar l'artista en el dibuix a l'aire lliure i els paral·lelismes amb la seva pintura. Es tracta de l'exposició més completa que s'ha dedicat mai a aquest aspecte de l'obra de l'artista, gràcies a la selecció feta a partir de la col·lecció de més de 5.000 dibuixos que conserva el Museo Sorolla.

ÀMBITS DE L'EXPOSICIÓ

Joaquín Sorolla, *El pillet de platja*, 1891.
Oli sobre tela.
© Museo Sorolla

Joaquín Sorolla, *Estudi compositiu per a «El pillet de platja»*, 1891.
Lapis de grafit sobre paper.
© Museo Sorolla

El treball al mar

En aquest primer apartat es presenten les obres més antigues del pintor, pels volts del 1890: escenes de constructors de vaixells i de pescadors. Sorolla s'interessa per la gent que treballa a la sorra: les tasques de reparació de xarxes i barques, la

Dossier de premsa

preparació de les veles i les cordes per sortir a mar, el buidatge de les nanses i també la figura pintoresca del pillet de platja que ronda els qui feinegen. Els seus dibuixos transmeten una imatge de placidesa, d'harmonia amb l'entorn, de previsió i de treball col·lectiu. A poc a poc, abandonen l'anècdota per captar la naturalitat dels gestos i les expressions.

Barques i bous

La plenitud de l'estil de Sorolla correspon als dibuixos i les pintures de bous i barques. Els bous que tiren les embarcacions al final de la jornada recorden la duresa de la vida arran de mar, mentre que les barques i les veles són símbols de l'esperit, enfrontades al pes dels animals i a l'esforç dels pescadors. Així mateix, les veles són pantalles que, en un joc de llum i color, reflecteixen les condicions atmosfèriques canviants. El traç guanya agilitat i es torna sintètic, i el dibuix reproduceix una suggestió sensual que transmet als visitants la sensació de ser a la sorra i sentir el vent, l'aigua i la sal.

Dones del mar

Sorolla va veure en la dona una figura gairebé mitològica, mitjancera entre el mar i la terra, a mig camí entre el que és humà, heroic i diví. Als dibuixos més antics, mostra dones ocupades en diverses tasques relacionades amb la pesca. Més endavant es concentra en el temps d'espera abans de la tornada de les barques. D'aquesta manera penetra en la dimensió anímica de les pescadores. El llapis discorre amb llibertat: la mà sembla que segueix automàticament la mirada. Sorolla combina l'agilitat visual amb la rapidesa d'execució, el traç veloç i despreocupat, cosa que li permet captar instants únics, d'expectació o de recolliment. A mesura que aprofundeix en la psicologia de les dones, sorgeix la figura de la mare, tendra i complaent, que acotxa el nen, com un fill del mar.

L'alegria de l'aigua

A la dècada del 1900, les escenes de platja, amb la seva sensualitat a flor de pell, van ocupar el lloc central de l'obra de Sorolla. El joc dels infants a l'aigua i les corregudes per la riba omplen d'alegria les composicions, en contrast amb el feinejar dels homes i les dones del mar. Aigua, llum, reflexos i moviments dels banyistes: moments fugaços que l'artista plasma per mitjà de traços succints i formes esquemàtiques que es multipliquen, seguint els gestos de la seva mà. Espai, temps i contorn desapareixen i donen lloc a una impressió de vida simple i pura. La mateixa concentració gràfica dels dibuixos es trasllada també a la pintura

Dossier de premsa

a l'oli, en escenes de platja i figures captades en plans mitjans i en nombroses notes de color de petit format.

Elegants a la platja

Sorolla va compartir amb la seva família el plaer del mar i el contacte amb l'aigua i la sorra, que tantes satisfaccions li van proporcionar. Davant del gaudi espontani de la platja per part de les classes populars de la costa valenciana, els seus dibuixos de les platges cantàbriques reflecteixen una experiència més continguda i socialment codificada. És l'esplendor de la burgesia de la Belle Époque: Biarritz, Zarauz i Sant Sebastià, un nou àmbit de representació social en el qual no està previst el bany. Els dibuixos mostren homes i dones en actituds relaxades i escenes de converses, elles amb vestits lleugers i ells abillats de blanc, amb barrets, pameles i vaporosos tuls moguts pel vent.

CRONOLOGIA

1863	Neix a València.
1878	Ingressa a l'Escola de Belles Arts de València, on fa amistat amb Tono García del Castillo, germà de Clotilde García del Castillo, la seva futura esposa.
1885	Inicia la seva estada a Roma com a pensionat.
1888	Es casa amb Clotilde a València, i el matrimoni s'estableix a Assís (Itàlia).
1889	Després d'una breu estada a París per visitar l'Exposició Universal, tornen a Espanya i s'instal·len a Madrid.
1890	Neix la Maria Clotilde, primera filla del matrimoni.
1892	Neix el Joaquim, el segon fill. Sorolla obté la medalla de primera classe a l'Exposició Internacional de Belles Arts de Madrid per la seva obra <i>L'altra margarida</i> .
1895	Neix l'Helena, la tercera i última filla del matrimoni. L'Estat espanyol adquireix <i>l encara diuen que el peix és car</i> per al Museu del Prado, i l'Estat francès compra <i>La tornada de la pesca</i> per al Museu de Luxemburg.
1900	Sorolla obté el Grand Prix a l'Exposició Universal de París, que representa la seva definitiva consagració internacional.
1906	Presenta, a la prestigiosa Galeria Georges Petit de París, la primera de les seves grans exposicions individuals, en la qual exhibeix 450 obres, amb un gran èxit.
1907	Exposa a diverses ciutats alemanyes: Berlín, Düsseldorf i Colònia.

Dossier de premsa

1908	Exposa a les Grafton Galleries de Londres. Entra en contacte amb Archer M. Huntington, fundador de la Hispanic Society of America (Nova York).
1909	Presenta a la Hispanic Society of America una gran exposició amb 356 obres que serà visitada per unes 160.000 persones, en la qual ven gairebé 150 quadres. L'exposició es mostra després a la Buffalo Fine Arts Academy i a la Copley Society of Art de Boston.
1910	Encarrega el projecte per a la seva nova casa (actual Museo Sorolla).
1911	Viatja de nou als Estats Units. Presenta exposicions a l'Institut d'Art de Chicago i al Museu d'Art de la Ciutat de Saint Louis (Missouri). Signa el contracte amb Archer M. Huntington per pintar els panells de <i>Visió d'Espanya</i> . A finals d'any, la família es trasllada a la nova casa.
1912	Inicia els treballs dels panells de <i>Visió d'Espanya</i> , que el mantindran ocupat els anys següents i l'obligaran a viatjar contínuament.
1919	Acaba l'encàrrec de <i>Visió d'Espanya</i> . L'esforç ha castigat la seva salut.
1920	Pateix una hemiplegia que el deixarà impossibilitat.
1923	Mor a Cercedilla (Madrid).

ACTIVITATS RELACIONADES AMB L'EXPOSICIÓ

CONFERÈNCIA A CÀRREC DE LA COMISSÀRIA

Sorolla. Apunts a la sorra

Dimecres 22 de juny | 19 h

Consuelo Luca de Tena, directora del Museo Sorolla

Activitat oberta. Places limitades

CURS DE PINTURA DE PAISATGE

Sorolla i la paleta de colors de Winsor and Newton

Del 5 al 8 de juliol, de 10 a 14 h

A càrrec de Miguel Torrús, artista resident de Winsor and Newton

Adreçat a persones familiaritzades amb la pràctica de la pintura a l'oli. Preu: 16 €.

Places limitades

VISITES COMENTADES

Dijous 30 de juny, 14 i 28 de juliol i 11 i 18 d'agost, a les 19 h

Dissabte 3 i 10 de setembre i 1 d'octubre, a les 19 h

Preu: 3 €. Places limitades

VISITES CIENTÍFIQUES

Dijous 21 de juliol i 4 d'agost, a les 19 h

Dissabte 24 de setembre, a les 19 h

Preu: 3 €. Places limitades

VISITES CONCERTADES PER A GRUPS

Horari a convenir. Cal inscriure-s'hi prèviament al 972 20 98 36

Preu per grup: 60 € (25 persones, com a màxim)

ITINERARI POÈTIC PARTICIPATIU

Paraules a la riba (del mar de Sorolla)

Lali Álvarez, poeta i actriu, i **Diana Pla Solina**, actriu

Dijous 7 de juliol i 25 d'agost, a les 19 h,

Dissabte 17 de setembre, a les 19.30 h

Preu: 3 €. Places limitades

Dossier de premsa

UN CAFÈ-TERTÚLIA AMB SOROLLA

Dimecres 21 i 28 de setembre, a les 17 h

L'activitat inclou una presentació seguida d'una visita comentada a l'exposició.

Finalment, compartirem impressions en una tertúlia acompanyada d'un cafè. Preu: 4 €.

Places limitades

PER AL PÚBLIC FAMILIAR **CaixaForum**

ITINERARI POÈTIC PARTICIPATIU +8

Paraules a la riba (del mar de Sorolla)

Dissabte 17 de setembre, a les 18 h

Lali Álvarez, poeta i actriu, i Diana Pla Solina, actriu

Preu: 2 €. Places limitades

Els infants han d'anar acompanyats d'un adult

VISITA-TALLER +7

Traços a la sorra

Dissabte 1 d'octubre, a les 18 h

Preu: 2 €. Places limitades

Els infants han d'anar acompanyats d'un adult

ACTIVITATS EDUCATIVES

ACTIVITATS EDUCATIVES ESTIU 2016

VISITA DINAMITZADA A L'EXPOSICIÓ

De 8 a 12 anys

Del 4 al 8 de juliol i de l'11 al 15 de juliol, a les 10 h

Durada: 1.30 h. Preu: 18 €/grup (grup: màxim, 30 alumnes). Cal inscriure-s'hi prèviament al 972 20 98 36. Places limitades

VISITA CIENTÍFICA A L'EXPOSICIÓ

De 8 a 12 anys

Del 18 al 22 de juliol, a les 10 h

Durada: 1.30 h. Preu: 18 €/grup (grup: màxim, 30 alumnes). Cal inscriure-s'hi prèviament al 972 20 98 36. Places limitades

ACTIVITATS EDUCATIVES CURS ESCOLAR 2016-17

VISITA DINAMITZADA I VISITA CIENTÍFICA

Més informació, al telèfon 972 20 98 36, i inscripcions, a www.eduCaixa.com

Preu: 25 €/grup (grup: màxim, 30 alumnes). Places limitades

Sorolla

APUNTS A LA SORRA

Del 23 de juny al 2 d'octubre de 2016

CaixaForum Girona

Carrer dels Ciutadans, 19
17004 Girona
Tel.: 972 20 98 36

Horari

De dilluns a dissabte, de 10 a 20 h
Diumenges i festius, d'11 a 14 h

Servei d'Informació

Obra Social "la Caixa"
Tel. 902 223 040
De dilluns a diumenge, de 9 a 20 h
www.lacaixa.es/obrasocial

Venda d'entrades:

www.CaixaForum.com/agenda
Entrades també disponibles a
CaixaForum en horari d'atenció al
públic.
50% de descompte per als clients
de "la Caixa"

Àrea de Comunicació de la Obra Social "la Caixa"

Núria Velasco Ribera 609 317 856 / mnvelasco@caixabank.com
Josué García: 934 046 151 / 638 146 330 / jgarcial@fundaciolacaixa.org
Sala de Premsa Multimedia: <http://premsa.lacaixa.es/obrasocial>
 [@FundlaCaixa](https://twitter.com/FundlaCaixa) [@CaixaForum](https://twitter.com/CaixaForum) [#Sorolla](https://twitter.com/Sorolla)